

POMEMBNO!

ZA LOVCE, GOZDARJE IN OBISKOVALCE GOZDA

Če najdete poginulega divjega prašiča (enega ali več) ali pri divjih prašičih opazite znake, na podlagi katerih bi lahko posumili na APK (nenavadno obnašanje, neboječi, zaostajajo za tropom, ležijo...), to **nemudoma** javite na Center za obveščanje (112).

Če ste hkrati tudi rejec prašičev: temeljito očistite oblačila, čevlje in opremo, ki ste jo nosili v gozdu. Preden pridete v stik z domačimi prašiči, se preoblecite in si temeljito umijte ter razkužite roke.

Z lovskega turizma ne prinašajte izdelkov (lovske trofeje, surovine in živila) z območij, kjer veljajo omejitve zaradi APK oziroma se prepričajte, da je to dovoljeno.

POMEMBNO!

ZA REJCE

- Pri delu z živalmi dosledno uporabljajte zaščitno obleko in obutev ter poskrbite za razkuževanje.
- Omejite dostop nepooblaščenim osebam na dvorišče oziroma v hleve s prašiči.
- Postavite razkuževalne bariere pred vhodom v hleve.
- Preprečujte stik med domačimi in divjimi prašiči (živali v izpustih, prosti reji,...).
- Kupujte živali iz preverjenih rej in dajte nove živali v izolacijo, preden jih vključite v vašo čredo.
- S potovanj iz drugih držav ne prinašajte mesa in mesnih izdelkov.

Več informacij najdete na spletni strani www.afriskaprasicjakuga.si.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO
UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARNO HRANO,
VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN

AFRIŠKA PRAŠIČJA KUGA

KLINIČNI
ZNAKI

PRENOS
BOLEZNI

PREPREČEVANJE
ŠIRJENJA

S sofinanciranjem Evropske unije
© UVHVVR avgust 2023

Afriška prašičja kuga

Afriška prašičja kuga (APK) je nalezljiva virusna bolezen domačih in divjih prašičev, ki povzroča visoko smrtnost. Območja, ki jih prizadene APK, utrpijo veliko gospodarsko škodo zaradi izgube živali, omejitev premikov domačih in divjih prašičev, njihovih proizvodov ter stroškov nadzornih ukrepov. Izkoreninjenje bolezni lahko traja več let. Bolezen se ne zdravi, prav tako ni na voljo cepiva. Značilni znaki APK so povišana telesna temperatura, abortusi, krvavitve in nenaden pogin. Smrtnost je lahko 100 %. APK za ljudi ni nevarna.

Bolezen v Sloveniji še ni bila ugotovljena, vendar pa predstavlja njeno širjenje z vzhoda (Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Srbija) in zahoda Evrope (Italija) vse večje tveganje tudi za populacije domačih in divjih prašičev v Sloveniji.

V preteklosti je bila bolezen, kot že ime pove, omejena na države Afrike, leta 2014 pa se je prvič pojavila v Evropski uniji (EU) na območju Baltskih držav.

APK je prisotna v trinajstih državah članicah Evropske unije in nekaterih sosednjih tretjih državah v regiji.

Zaradi pojava APK se populacije divjih prašičev znatno zmanjšajo ali celo izginejo.

Vzrok za prenos bolezni na večje razdalje je običajno človek. Z doslednim izvajanjem biovarnostnih in drugih preventivnih ukrepov lahko bistveno pripomoremo k zmanjšanju tveganja za vnos APK tako v državo kot v reje prašičev.

Ostanki divjih prašičev, poginulih zaradi APK.

Klinični znaki

DOMAČI PRAŠIČI

Klinični znaki niso specifični, vendar pa lahko ob poginu med prašiči različnih kategorij posumimo na APK. Bolezen je podobna klasični prašičji kugi (KPK). Lahko se pojavijo naslednji klinični znaki:

- nenaden pogin, brez očitnih znakov,
- povišana telesna temperatura (40,5 do 42°C),
- rdečina po koži (vršički ušes, repa, spodnjih delov okončin, deli prsi in trebuha),
- zmanjšan apetit, apatičnost, cianoza, motnje v koordinaciji, ki se pojavijo v 24 do 48 urah pred poginom,
- bruhanje, driska (včasih krvava),
- izcedek iz oči in
- abortusi.

Za APK je značilna visoka smrtnost, tudi do 100 %.

DIVJI PRAŠIČI

Pri divjih prašičih se bolezen kaže kot nenaden pogin večjega števila živali na določenem območju. Zaradi pojava APK se lahko populacije divjih prašičev na okuženih območjih znatno zmanjšajo ali celo izginejo.

Prenos bolezni

Bolezen se hitro širi, predvsem z neposrednim stikom zdravih domačih ali divjih prašičev z okuženimi (mrtvimi ali bolnimi) domačimi ali divjimi prašiči.

Ljudje ne zbolijo, vendar pa imajo pri širjenju bolezni ključno vlogo, predvsem preko:

- stikov z okuženimi živalmi in trupli (trupci),
- stikov z vsem, kar je prišlo v stik z virusom (npr. oblačila, vozila, druga oprema,...) ter
- krmljenja prašičev z mesom ali mesnimi izdelki okuženih živali (npr. klobase ali nekuhano meso) ali odpadkov, ki vsebujejo okuženo meso (npr. kuhinjski odpadki, pomije, vključno z drobovino).

Ekonomski pomen

Pojav APK ima velik ekonomski pomen, saj škode, ki nastanejo zaradi pojava APK, prizadenejo predvsem:

• PRAŠIČEREJO IN GOSPODARSTVO:

- virus povzroča pogine prašičev,
- na okuženem gospodarstvu se usmrti vse prašiče,
- gospodarske izgube za kmete zaradi omejitev mednarodne trgovine z živalmi in mesom,
- gospodarske izgube za lovce.

• DIVJE ŽIVALI IN LOV:

- zaradi APK se populacije divjih prašičev znatno zmanjšajo ali celo izginejo,
- omejitev ali popolna prepoved lova na okuženih območjih.

Preprečevanje bolezni

Pri preprečevanju bolezni igrajo rejci in lovci zelo pomembno vlogo, saj v veliki meri vplivajo na vnos bolezni v rejo oziroma na območja ter širjenje bolezni tako med divjimi prašiči kot tudi domačimi prašiči. S svojim ravnanjem lahko širjenje preprečijo oziroma omejijo ali pospešijo.

EU in pristojni organi v okuženih državah izvajajo številne ukrepe za nadzor in izkoreninjenje bolezni, pri čemer je ključnega pomena dobro sodelovanje z lovci (in njihovimi združenji) ter s kmeti (in njihovimi združenji). Lovci in rejci spremljajo zdravstveno stanje v populacijah divjih oziroma domačih živali in imajo ključno vlogo pri varovanju zdravja živali.

Če opazite nenavadno vedenje divjega prašiča ali če najdete mrtvega divjega prašiča, o tem takoj obvestite Center za obveščanje na telefonsko številko 112.

Vsako spremembo v zdravstvenem stanju prašičev nemudoma sporočite svojemu veterinarju.